

I.

Zpráva o situaci v oblasti migrace ke dni 15. prosince 2015

Obsah

1. Průběh jednání o migraci v rámci orgánů Evropské unie na všech úrovních
2. Fungování relokačního a přesídlovacího mechanismu
 - 2.1. Přesídlování – aktuální informace
 - 2.2. Relokace v rámci dočasných opatření ve prospěch Itálie a Řecka
 - 2.3. Implementace konceptu hotspots v Itálii a Řecku a plány na posílení azylových systémů těchto zemí
3. Průběh procesu integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou
 - 3.1. Nový SIP
 - 3.2. Počet osob s udělenou mezinárodní ochranou v ČR a jejich integrace
4. Analýza nálad veřejnosti a komunikační aktivity

Tento materiál byl vytvořen Ministerstvem vnitra v rámci plnění usnesení vlády ze dne 12. října 2015 č. 824, kterým se mění usnesení ze dne 29. července 2015 č. 621, o Strategii migrační politiky České republiky a Komunikační strategii České republiky k migraci. Členům vlády je zpráva předkládána každých 14 dní a poskytuje jim aktuální informace vztahující se k období uplynulému od předložení poslední zprávy.

1. Průběh jednání o migraci v rámci orgánů Evropské unie na všech úrovních

Dne 17. prosince se uskutečnilo jednání Evropské rady, jehož hlavním bodem bylo řešení stávající migrační situace. Evropská komise na jednání představila tzv. třetí implementační balíček k Evropskému programu pro migraci. Návrhy Komise si kladou za cíl zlepšení situace na vnější schengenské hranici. Jeden z návrhů směřuje k vytvoření společné unijní pohraniční a pobřežní stráže. Návrh zavádí sdílenou odpovědnost za ochranu vnější hranice EU. Předsedové vlád EU na jednání přijali závěry, které vyzývají Radu především k včasnému posouzení návrhů Komise a vyzývají k rychlé implementaci doposud přijatých opatření.

2. Fungování relokačního a přesídlovacího mechanismu

2. 1. Přesídlování – aktuální informace

V návaznosti na dobrovolný závazek České republiky a v rámci Evropského přesídlovacího schématu, plánuje Ministerstvo vnitra přesídlit, v rozmezí od července 2015 do června 2017, 400 uprchlíků z třetích zemí. Do výše uvedeného závazku budou také započítány rodiny, které budou přesídleny v rámci přesídlovacího programu, který vláda schválila v lednu – tedy přesídlení **nemocných syrských dětí s rodinami z Jordánska** (zatím 4 rodiny, 21 osob). Tento program je ve finální fázi realizace, první tři vybrané rodiny dorazily do ČR **v polovině října**. Čtvrtá rodina přicestovala 16. prosince.

Další skupina přesídlovaných rodin syrských uprchlíků z Jordánska (10 až 15 rodin) je nyní, ve spolupráci s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), **ve fázi výběru konkrétních rodin**.

2.2. Relokace v rámci dočasných opatření ve prospěch Itálie a Řecka

V červenci 2015 se Česká republika dobrovolně zapojila do realizace evropského relokačního programu, a to závazkem relokovat **1 100 osob** z Itálie a Řecka. Následně bylo na Radě pro justici a vnitro dne 22. září 2015 kvalifikovanou většinou schváleno druhé „relokační“ rozhodnutí, které přisoudilo ČR povinnost relokovat **dalších 1 691 osob** z Itálie a Řecka. ČR hlasovala proti návrhu tohoto rozhodnutí. Celkem by tedy ČR měla přesídlit na 2 691 osob.

ČR nadále zastává pozici, že proces relokací bude možné spustit až v okamžiku plného fungování konceptu hotspots – tedy sítě registračních center v Itálii a Řecku. Tuto **základní podmínku** pro spuštění relokací prozatím **nelze považovat za splněnou**.

Implementace relokací jak z Itálie, tak z Řecka zatím ve všech směrech vázne. Ač již okolo 18 členských států nabídlo volné kapacity pro přijetí žadatelů o azyl v rámci relokací (celkem 1660 osob) relokováno jich bylo pouze 259 (177 z Itálie a 82 z Řecka). Poptávka tak zatím výrazně převyšuje nabídku.

2.3. Implementace konceptu hotspots v Itálii a Řecku a plány na posílení azylových systémů těchto zemí

V návaznosti na schválení příslušných rozhodnutí k relokaci 40 tisíc, resp. 120 tisíc osob z Itálie a Řecka, vynakládá především Evropská komise spolu s oběma státy a Evropským podpůrným azylovým úřadem (EASO) nemalé úsilí při ustanovování konceptu hotspots a vytváření relokační procedury pro co nejrychlejší spuštění implementace obou rozhodnutí.

Ustanovení hotspotů a relokační procedury provází od samého počátku jak ze strany Evropské komise, Itálie, Řecka a EASO **mnoho koordinačních a kompetenčních nejasností a sporů**. Snaha celý proces maximálně urychlit, i na úkor vyjasnění sporných bodů týkajících se samotné implementace (role styčných důstojníků členských států v relokaci, bezpečnostní aspekty relokačního procesu, aj.), nepřinesl dle mínění ČR valné výsledky a systém hotspotů nelze v současné chvíli považovat za spuštěný a funkční. I přes velkou snahu Evropské komise a tlak téměř všech členských států na urychlené ustanovení hotspotů v Itálii a Řecku nebyl zaznamenán výrazný pokrok. V Itálii jsou oficiálně funkční pouze dva hotpoty (Lampedusa, Trapani) a jeden hotspot v Řecku (ostrov Lesbos).

Evropské **agentury EASO a Frontex** již začátkem října **oslovily členské státy s žádostí o nominaci expertů, kteří budou působit v hotspotech** v Itálii a v Řecku. ČR dlouhodobě nabízí své experty v rámci solidární pomoci Řecku a Itálii a na současnou žádost reagovala okamžitě. Celkem 4 experti Ministerstva vnitra již byli vysláni do Itálie v rámci aktivit EASO a v souvislosti s ustanovením konceptu hotspots, další dva také nyní působí v hotspotu v Řecku. 1 pracovnice Ministerstva vnitra byla také delegována jako styčná pracovnice k centrální skupině pro relokace v Řecku. V souladu se závazkem předsedy vlády, nominovalo také Ministerstvo vnitra do aktivit EASO v oblasti hotspotů dalších 25 expertů – celkem již je tedy EASO k dispozici 35 českých expertů.

3. Průběh procesu integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou

3.1. Nový SIP

Vzhledem k migrační a uprchlické situaci v Evropě a předpokladu aktivit ČR v programech přesídlování a relokací očekává Ministerstvo vnitra podstatné zvýšení počtu oprávněných osob v rámci SIP. Vláda projednala a dne 20. listopadu 2015 schválila usnesení č. 954 **o SIP pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou v roce 2016 a v letech následujících s platností od 1. ledna 2016**.

Dne 15. prosince 2015 proběhla veřejná pracovní skupina pro přesídlování a relokace, která informovala o realizaci nového konceptu SIP. Mezi účastníky byli i zástupci institucí mimo státní správu, např. nestátní neziskové organizace a zástupci obcí.

3.2. Počet osob s udělenou mezinárodní ochranou v ČR a jejich integrace

Od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2015 byla mezinárodní ochrana **udělena 470 osobám** (z toho 71 formou azylu a 399 formou doplňkové ochrany). Za stejné období **požádalo** o udělení mezinárodní ochrany **1 520 cizinců**.

SIP v oblasti bydlení asistoval v roce 2015 v obou variantách **401 osobám** s udělenou mezinárodní ochranou (celkový počet 157 integračních bytů v roce 2015).

4. Analýza nálad veřejnosti a komunikační aktivity

V souvislosti s aktuální migrační situací probíhá pravidelné informování ve všech oblastech, souvisejících s problematikou migrace. Informační aktivity jsou cíleně zaměřeny na mediální výstupy – TV, rozhlas, noviny, časopisy, propagační materiály. Za účelem koordinace vznikla **pod vedením Ministerstva vnitra zvláštní pracovní skupina se zástupci Úřadu vlády**. Jejím cílem je koordinace mediálních aktivit k otázkám migrace. Tato skupina se poprvé sešla 31. července 2015, další schůzky probíhaly na pravidelné bázi v průběhu dalších měsíců. Poslední schůze mediální skupiny k migraci ze dne 9. prosince 2015 byla zaměřena na komunikační témata do konce roku 2015 a výhledově na komunikační okruhy pro rok 2016.

Od konce srpna byl spuštěn **speciální webový portál – www.mvcr.cz/migrace**. Na tomto portálu jsou zveřejňovány zásadní dokumenty, aktuální informace, mediální ohlasy i informace pro obce atd. Data týkající se aktuálních stavů v zařízeních pro zajištění cizinců jsou aktualizována na denní bázi.